

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahova a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pfeilsz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahova a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkozó felzárólapok inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hónapra — — — 2 K.
— Egyes szám ára 5 fillér

Hirdetések
Kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az újság
hirdetési irodáiban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével minden nap
éjszaka 5 órákor

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 257. szám.

Szombat, november 9.

Szemle a koalíción.

— nov. 9.

Ismeretes az a kétszínű, végzetes sze-
rep, amelyet a koalíció annak idején a ki-
rály és a nemzet közt játszott. A nemzetet
ellentállásra biztatták fel vívmányokért,
de az egész ellentállás csak eszköz volt
nekik arra, hogy kormányra jussanak.
Mérhetetlen anyagi és erkölcsi kárt okoz-
tak az országnak, csaknem a katasztrófa
széleig vitték, de a maguk célját elérhet-
ték, őrszemekké lehettek. Mint a trón előtt
megtagadták a nemzetet, — úgy a nem-
zet előtt a koronát. Fent mindent elkövet-
tek, hogy a nemzet iránti bizalmat meg-
rendítsék; — lent mindent, hogy a maguk
hibáinak árnyát a koronára vessék. Egy-
idejűleg kétfelé kettős szerepet játszván,
királyban és nemzetben egyaránt bizal-
matlanságot, félreértést, gyanút szítottak.
Kettős ámitáson alapult egész létezésük,
kettős szemfényvesztés veszélyeztette az
állami élet harmóniáját és alapvető ér-
dekeit.

Amint annak idején nemzet és király
közt, — ugyanazt a szemfényvesztő játé-
kot folytatják most nemzet és — nép közt.
Szerepük ismét a visszavonás szítása, a
félreértés keltése, kölesönös gyanu és gyü-
lölet ébresztése s kettős ámitás révén ha-
talomra jutás. A jogokért küzdő népet
felbiztatják a történelmi nemzet ellen; —
ugyanakkor azzal biztatják a nemzetet,

hogy a nép csak eszköz nekik az ősi alkot-
mány védelmére. A népet ámitják azzal,
hogy jogokat szereznek neki, — a nemze-
tet azzal, hogy a jogkérő népet a törté-
nelmi hazafiság útjára terelik. S mind a
két felet felhasználni, kijátszani és meg-
tagadni készek. Mert az ő elvük az, ami
az ismert fülemile-per bírójáé, — sem a
népnek, sem a nemzetnek nem fűtyül az
a madár, hanem (jobbfelelől ütnek) nekik
fűtyül, (halfelől ütnek) nekik fűtyül. —
De ez alkalommal mégis tévesen számíta-
nak. Már nagyon ismerik őket s rövid időn
belül kiderül, hogy nem nekik, — hanem
csak rájuk fűtyül.

Az új „vezérlő-bizottság” oly vezér-
kar, amelynek csak névleg van hadserege.
A „harcos” hadak teljesen távol tartják
magukat a harcától s az „ellenparlament”-
nek nem akad résztvevője. Hát ez csak
természetes. Mit is tennének az „ellen-
parlament”-ben? Hisz a parlamentáris-
musból csak a sipolásban és túlközlésben
szereztek technikai gyakorlatot, — ezt pe-
dig nem gyakorolhatják a saját ellenpar-
lamentjükben. Hát semmi tejük sem
nyílva ott tehetségük érvényesítésére,
ezért elmaradnak onnan. De jellemzi a
„vezérlő” felfogását, hogy nemcsak az
igazi parlamentben, hanem az „ellenpar-
lamentben” is a — kisebbség uralom és
erőszak elvi álláspontján állanak. Az a
néhány ur, aki résztvesz az „ellenparla-

ment”-ben, megfenyegeti a távolmaradó
nagy többséget, hogy végezze kötelessé-
gét, vagy mondjon le. De még az „ellen-
parlamentben” sem sikerül már nekik a
többséget — terrorizálni.

Negyven évig tanító

— Bányai Jakab jubileuma. —

Nagybecskerek, nov. 9.

A kultúra ünnepelt ma Nagybecskere-
ken. Egy kitűnő népnevelő negyvenesz-
tendő munkásságának méltatására gyűl-
tek ma össze Nagybecskereken a várme-
gyeház disztermébe a város társadalmá-
nak vezetői, valamint a vármegyéből és a
Délvidékről a tanügyi munkásai, a jubi-
láns kartársai s meleg szeretettel adóz-
tak annak a nagyértékű kulturmunkának,
melyet egy népnevelő végzett.

Bányai Jakab nagybecskereki ál-
lami elemi iskolai igazgató tanügyi mun-
kásságának negyvenesztendő fordulóját
ünnepelték az egybegyűltek s a várme-
gyeház disztermébe zsufolásig megtelt ün-
neplőkkel.

Az ünnepet d. e. fél 10 órakor isten-
tisztelet vezette be az izraelita templom-
ban, amelyet dr. Klein Mór főrabbi
végzett.

A templomból a vármegyeháza disz-
termébe vonált a közönség, amelynek so-
rában megjelentek: dr. Dellimánics Lajos
főispán, Jankó Ágoston udvari tanácsos
alispán, Grézlo János kir. tanfelügyelő,
Balácsi József főgimnáziumi igazgató,
Knyaskó Lajos felső kereskedelmi és pol-
gári iskolai igazgató, Jeszenszky Nándor
ag. ev., Szalay József ev. ref. lelkész,
Messinger Karolin igazgatónő, dr. Csósz
Imre akadémiai tag, Rigó István m. tb.

„TORONTÁL” tárcája.

Bányai Jakab.*

Ünnepi számunk szerkesztősége en-
gem tisztelt meg azzal, hogy ünnepeltünk
munkás életét, gazdag tartalmu áldásos
működését méltassam.

Örömmel és büszkeséggel vállalkoz-
tam e megtisztelő feladatra; azért is, mert
ifjúságom óta sok éven át szemlélője vol-
tam én is a jubiláns nemes törekvéseinek
és azon küzdelmeknek, amelyeket ő itt az
iskola, a népnevelés és a tanítók ügyei
érdekében vívott.

Amidőn élete folyásának adatait
figyelem és kutatóm és képzeletem előtt
elvonul működése, ez a maga egyszerűsé-
gében is tarka képet nyújt, amelynek vál-
tozatosságait az ő sokoldalú, messze ki-
terjedő munkássága adja.

Népnevelői ténykedése négy irány-
ban folyt. Magában foglalja tulajdonkép-

* A „Délvidéki Tanügyi” ünnepi számából.

peni iskolai munkásságát, tanítóegyleti,
irodalmi és társadalmi működését.

Mint tanítót minden ténykedésében
nyilvánuló ügybuzgalom, alaposág és a
tanítói hivatásnak eszményi felfogása jel-
lemzik. Ő hivatott pedagógus, lélekbeli ta-
nító. Nem pusztán kötelességét teljesi-
tette, hanem abból az isteni szikrából me-
ritett lelkesedést és erőt, amelynek neve:
— hivatásszeretet. Ez a hivatásszeretet,
midőn egyrészt elérte sikereinek volt
alapja, egyben fentartotta benne a lelket
és erőt.

Maga ünnepeltünk mondta egy ízben,
hogy: „A tanító méceses, amely fényes-
kedve és világszágát terjesztve, önön-
magát fogyasztja”. És ő, aki 40 hosszú
évet töltött e hálátlan és tövises pályán,
mégis megtartotta szellemi és fizikai íris-
seségét, nem csüggedt és nem ernyed el.
Mert megvolt benne a nemes lelkesedés,
fel volt fegyverezve lelki kincsekkel, me-
lyek munkakedvét és erejét nem engedték
ellankadni.

Bányai Jakab működése olyan köve-
tesre méltó példa, amelyre különösen a

tanügyi pályán van szükség. Mert ezen
a rögös pályán oly nehéz küzdelmek ál-
lanak utunkban, hogy szükségünk van e
példákra, hogy azokból erőt merítsünk,
erőt a küzdelemhez, bátorságot az akadá-
lyokkal szemben és meggedzódjunk, mint
az acél, melyet a tűzpróba tesz szilár-
dabbá, erősebbé. A tanítót régen „mes-
ternek” mondták, ami akkoriban nagyon
közönségesen hangzott. Ma ezt a címet
csak kiváltságosoknak adják meg. Bányai
mint tanító méltón kiérdemelte a „mester”
névet.

Azt írja róla egyik jó barátja, hogy
már mint tanítónövendék is feltűnést kel-
tett ügyes gyakorlati tanításával és egy
ízben Pauler Tivadar, az akkori kultusz-
miniszter is élvezettel hallgatta olvas-
mány kezelését. A veszprémi iskolaszék,
ahol tanítói működését megkezdte, kö-
szönő levelet intézett a tanítóképző igaz-
gatójához, mert Bányait nekik ajánlotta.

Ő Diesterweg műveit nemcsak átültette
a mi nyelvünkbe, hanem annyira beleléte
magát a nagy német pedagógus szelle-
mébe, hogy annak örökbecsű elvei vérré

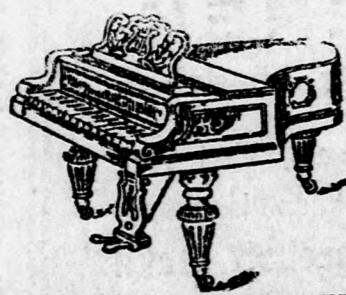
Kitűnő zongorák, harmoniumok és cimbalmok.

Új raktár, javítóműhely és kölcsönöző-intézet.
Olcsó árak. Részletfizetésre is.

A bécsi Stingl Testvérek cs. és kir. udvari zongora-gyárnak itteni egyedüli képviselője.

Lenhardt Antal nagybecskerek, Hunyadi-(fő-)utca.

Telefon 246. Első délvidéki hangszer készítő raktára. Telefon 246.
Zongora- és harmonium-hangolások és javítások szakszerűen és lelkiismeretesen eszközöltenek.

Őszi és téli idényre ajánlja a
NAGYBECSKEREKI SZAPPAN ÉS GYERTYAGYÁR
 stearin, paraffin, viasz, templom- és fagygyugyertyát, mosó- és mosdó-
 szappant, ugymint marónátron, ecetsav és cipókrém gyártmányait.

Telefon 170.

657-5045

Telefon 170.

főjegyző, Klug György és dr. Czapi Imre róm. kath. segédlelkészek, Szabó Bertalan és Cserei Gyula kir. segéd-tanfelügyelők, Baaden Károly, Wégling István, Liska Ferenc áll. el. iskolai igazgatók tantestületeik tagjaival stb. A vendégek közül Schenk Jakab, a Délmagyarországi Tanítóegylet elnöke Fehértemplomból, Zsutty Béla titkár Fehértemplomból, Pichler Gabriella az óvodai szakosztály elnöke Fehértemplom, Mező Dániel a Dmte. al-elnöke Temesvár, Szalay Pál a pancsovai tanítókör elnöke, Rósa Ferenc a n.-becskereki tanítókör elnöke Ótelekről, Sziklay P. Gyula nyug. tanfelügyelő Székesfehérvár, továbbá kiüdvözött képviseltek magukat a verseczi, törökbecsei, magyarpadéi, fehértemplomi, perlaszi, katalinfalvai, lázárföldi és temesvári tanítótestületek.

Miután Rósa Ferenc elnök megnyitotta a diszgyűlést, az ünnepelt tanfőfiút kiüdvözött megihivták a terembe.

Ezután az iskolai énekkar elénekelt az Osztie Béla vezetésével a Himnusz, amire Rósa Ferenc elnök emelkedett hangú ünnepi beszédet mondott, amelyben méltatta Bányai Jakab kiváló érdemeit.

Utána Grézlo János kir. tanfelügyelő üdvözölte s egyben átnyújtotta a miniszter üdvözlő iratát, valamint az iparoktatási főigazgató üdvözlését.

Miután Jankó Ágoston alispán a vármegye közönségének nevében köszönti szárnyaló szavakkal a jubilánst, Tarkó János felolvassa a miniszter üdvözlő táviratát.

Ezután következtek a többi üdvözlések.

Igy Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkész a hitoktatók nevében, Rigó István az áll. el. iskolai gondnokság nevében, Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató a Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület részéről, Schenk Jakab a Délmagyarországi tanítóegylet nevében üdvözlő s átadja neki az egyet diszokmányát. Üdvözölték továbbá Pichler Sarolta az óvodai szakosztály, Baaden Károly a gyermekbarát-egylet, Büchler Hugó az orsz. izr. tanítóegylet, Szalay Pál a pancso-

vai tanítók, Róza Ferenc a nagybecskereki fiókkör, Wégling István a nagybecskereki áll. el. iskolai tanítók, Török Ferenc az iparosinas-iskola, Fazekas Andor a volt tanítványok nevében, végül két kis fiú és leány a jelenlegi tanítványok nevében.

Miután fölolvasták még az üdvözlőtáviratokat és leveleket, a szép ünnepély véget ért.

Délben fél 2 órakor mintegy száz terítőkü bankett volt, amelyen számos felköszöntőben ünnepelték a jubilánst.

HIREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a nagyikindai kereskedelmi és iparkaszinó alapszabályait jóváhagyta.

— **Esküvő.** Eck Péter felsőeleméri segédjegyző holnap, november 10-én délelőtt vezeti oltárhoz Ollinger Marikát, Ollinger János igazgató-tanító leányát Ernőházán.

— **Tanítógyűlés.** Ma délelőtt tartotta a Délmagyarországi tanítóegylet nagybecskereki fiókköre őszi rendes gyűlést, amelyen Róza Ferenc ig. tan. elnököl, mint a kör elnöke. Ezen az ülésen nyújtották át Grézlo János kir. tanfelügyelőnek és Baaden Károly igazgatónak a Délmagyarországi Tanítóegylet disztag-sági oklevelét, melyet mindketten köszönettel vettek át. Ezután a kör belső ügyeit (új tagfelvételeket, zárszámadásokat stb.) intézték el, továbbá Lindl Gyula törökbecsei tanító előadást tartott a tankötelezettség ellenőrzéséről.

— **A holnapi liceális előadás elmarad.** A nagybecskereki szabadliceumnak holnapra kitűzött előadása, miután az előadáshoz szükséges képek nem érkeztek meg, elmarad s a legközelebbi vasárnapon tartják meg.

— **A nagybecskereki Oltáregyesület kultürestéi.** A már beköszöntött zimankós tél unalmát kellemesen szakítja majd meg — amint értesülünk — a nagybe-

keri Oltáregyesület. Városunk művészi erőinek, valamint a rk. templomi ének- és zenekarnak közreműködésével advent szerdái kultürestéket fog rendezni a rk. hitközség házában nagytermében. A rendezőség már össze is állította a műsorok pontjait. Művészi zene- és énekszámok, melodramák, esztetikai felolvasások képezik annak gazdag anyagát. A szereplők pedig a legelőkelőbb köröknek tagjai. Az esték iránt minden körben nagy az érdeklődés.

— **Rónay Jenő beszámolója.** Mint Máriaöldéről jelentik, Rónay Jenő országgyűlési képviselő november 17-ikén vasárnap délután ott beszámolót mond. A választópolgárság körében a beszámolót nagy érdeklődéssel várják.

— **Előadás az iparoskörben.** A nagybecskereki iparoskörben (Pest-szálloda) holnap d. u. 3 órakor dr. Kuszing János tart előadást „Az iparosok rokkant- és nyugdíjbiztosításáról.” Az előadáson minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Az Omke. közgyűlése.** Az Omke. nagybecskereki kerülete holnap délelőtt 11 órakor tartja a Lloyd-társulat helyiségeiben rendes évi beszámoló gyűlést. A gyűlés tárgysorozata a következő: a) 2 jegyzőkönyvhitelesítő választása. b) A választmány évi jelentése és a fölmentvény megadása. c) A szabályszerűen beérkezett indítványok tárgyalása.

— **Műkedvelői előadás.** A kath. Legényegylet helyiségében ügyes gyermek-társaság közreműködésével műkedvelői előadás lesz vasárnap, f. hó 10-ikén d. u. 4 órakor. Színe kerül: A hóféherke. Az előadás után a legényegylet tagjai élőképeket mutatnak be.

— **Halálozás.** Őszinte részvétellel veszünk Pancsováról a hírt, hogy dr. Karta-tur Artur ügyvéd, Pancsova város volt tiszti főügyésze ott hirtelen meghalt. Az elhunyt már régebben betegeskedett, de halála váratlanul jött, mert szívizélhűdés ölte meg. Az elhunyt kiváló képzettségű

váltak benne. Milyen mesterileg kezeli ő az egyes tantárgyakat, azt nemcsak iskolájában, de mint vizsgaelnök is többször bemutatta, amikor ügyes és mély pedagógiai tudásra valló kérdéseivel élnkséget, érdeklődést és szellemi derüt keltett és a laikus közönséget is hámulatra ragadja.

Emellett igazi néptanító. Többször volt alkalma magasabb foku iskolához jutni, de ő mint egy igazi Pestalozzi szivebben maradt meg az elemi iskolában, ahol az oktató-nevelői ténykedés jobban érvényesülhet az ismeretek és lelki tulajdonok kiművelésénél. Ott hagyta a polgári iskolai képzőt, ahova Veszprémből iratkozott és Pápán kezdett tanítoskodni, ahonnan sikerdus működés után 1882-ben, tehát 30 évvel ezelőtt, megválasztott a nagybecskereki izraelita hitfelekezeti iskolához.

Bányai német tannyelvű elemi iskolát végzett Komáromban, ahol 1852-ben született. A Bach-korszak germanizáló hatását nagyban ellensúlyozták a hazafias szellemű Benedek-rendi papok, akiknek gimnáziumában nyerte az első magyar nyelvű oktatást. A hazafias magyar szellemnek ott beléplántált csiréit hathatósan ápolták és növesztették képzőintézeti ta-

nárai, köztük a nagyhirű Lederer Abraham. Ezt a magyar érzést ő bevitte egy a veszprémi és pápai, mint különösen a nagybecskereki izr. elemi iskolába, amely utóbbinál akkoriban a magyar nyelvet csak mint tantárgyat kezelték. Bányai ideérkezése után csakhamar magyar szellem kezdett bevonulni. Ritka kitarással és nagy buzgalommal magyar tannyelvűvé tette ezt az iskolát.

Ezen hervadhatatlan érdemeiért az izr. hitközség elöljárósága egy hozzá intézett elismerő okmányban így emlékszik meg: „Örömmel és hálaérzettel visszaemlékeztünk azon érdeműs működésre, melyet mint volt iskolánk tanítója kifejtett. Nem mulók, sem elfelejthetők ezen érdemek, mert 18 évi működése alatt hazánk szép nyelvét ifjuságunk szívébe ültette és a gondozására bizott gyermekeinket az emberi társadalom hasznavehető tagjává nevelte. Hálás szívvel elismerjük nehéz, de magasatos pályáján tanusított buzgó fáradozását és áldásos tevékenységét.” — El lehet mondani nagy részben, hogy Bányai érdeme az, hogy a nagybecskereki zsidóság ma magyar az érzelemben és magyar a nyelvben. Hosszu évi eredménydus működése alatt légiókat nevelt és

igen nagy azok száma, kik hírneves emberek és magas társadalmi polcon vannak.

Az iskolán kívüli működésének eredménye legjobban szembeötlök a tanítóegyleti élet terén. Itteni lelkes ügybuzgalma országszerte ismeretes. Minden országos mozgalomban résztvevett, de működésének sulypontja természetesen a „Délmagyarországi Tanítóegyletre” esik. Nem tartozott ugyan az egylet alapítói közé, de egyike volt azon bajnokoknak, akik hősi harcra vittak a szabad tanítóegylet fejlesztése és annak fenmaradása érdekében.

Ha valaki, úgy mi tanítók kell hogy érezzük a közös célokra való törekvésben az együttes vállvetett munka szétválaszthatatlan kapesát. Szívünkben kell, hogy gyökerezzék az a nagy elv: „Egy mindnyájáért, mindnyájan egyért.” Az egyiknek öröme legyen az összesség öröme, egynek a baját érezze át valamennyi. Így fejlődik ki az egészséges testületi szellem, mely minden körben tiszteletet parancsol és amely tud sikereket kivívni. Különösen figyelembe veendő ez akkor, amikor anyagi helyzetünk javítását célzó küzdelmünkben egyre azt halljuk hangoztatni, hogy: szervezkedjünk! Ezt a tani-

ANGOL FELÜLTOK.

Goldschmidt Cipót NAGYBECSKEREK,

Hunyadi-utca, a Turul cipóraktár közelében.

Ajánlja ujonnan felszerelt nagy raktárát kész férfi- és gyermekruha, téli rövid- és hosszú kabát szövet- és szőrmebéléssel, felöltők, gallérok és külön nadrágokban. **UJDONSÁGOK** női- és leányka-paletok, köpenyek és körgallérokban. Szigoruan szabott árak!

975-11.8

Szigoruan szabott árak!

ANGOL RAGLANOK.

Apollo gyertya

Az összes gyártmányok
legjobbja

jogász volt s élénk tevékenységet folytató, úgy Pancsova város, mint a vármegye közéletében és halála széles körben kelt részvétet. Elhunytát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja, köztük a Steinbach és Pálffy-családok.

Táncvizsga a zárdában. A nagybecskereki Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek vezetése alatt álló leánynevelőintézetben november 14-ikén d. u. 5 órakor lesz a táncvizsga K a t z Sándor táncitanár vezetése alatt.

A városi mozi megnyitása. Tegnap este nyílt meg a színházban a városi mozi változatos és érdekes műsorral. Mivel kívánatos volna, hogy a városi mozi, mint közintézmény, megfelelő kulturszolgálatot teljesítsen s minél nagyobb számú közönséget vonzzon, gondoskodni kellene arról, hogy a színházat jól fűteni lehessen. Az a két kályha, amit a nézőtérre beállítottak, eltekintve a tűzveszélyességtől, nem képes befűteni a szellős, hézagos színházat, úgy, hogy tegnap télikabátban is dideregtek az emberek. Valahogyan alólról kellene fűteni a színházat, úgy, hogy az ülések alatt helyeznék el a melegítő testeket, mert így a tetemes fűtési költség mellett is, mindig hideg lesz a színház, ami majd határozottan a látoga-

tói szervezetet legjobban feltaláljuk a szabad tanítóegyletben, ahol minden megengedett eszközzel bátran küzdhetünk jogos aspirációinkért. Ezt az ő körültekintésével belátta Bányai, amikor a nagymultú Délmagyarországi Tanítóegylet fentartása mellett küzdött.

Az egyet évkönyveiből látható, hogy egy időben alig volt gyűlés, amelyen ünnepeitünk előadást nem tartott vagy valamely kérdésben fel nem szólalt volna. Felszólalásait nemesak az egyleti gyűléseken, de mindenütt szakavatottság, tárgyilagosság, világos, tiszta logika és bölcs önmérséklet jellemzik. Itt említem fel működését, mint jogvédőt, amely minőségében több kartársnak tett már hasznos szolgálatot azok ügyes-bajos dolgaiban.

A „Délmagyarországi Tanítóegylet” tehát, amelynek a jubiláns sok éven át volt alelnöke és jelenleg hivatalos közlönyének szerkesztője, csak kötelességet rótt a iránta és önönmagát tiszteli meg, midőn az idei nyári közgyűlésen tiszteletbeli tagjává választotta és midőn most jubileumán hivatalosan részt vesz.

Irodalmi működése épp oly gazdag és termékeny, mint tanítóegyleti munkássága. Működése kezdetétől számos, alapos-

tottság rovására megy. Már pedig nagy szükség volna arra, hogy a városi mozi kulturfeladatának teljesítésében ilyen akadályok ne zavarják.

A képkiallítás. A Bonnáz-utcában, az Oldal-féle műteremmel szemben levő képkiallítás minden nap d. e. 9 órától este 6 óráig van nyitva. Csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 10 órakor és d. u. 4 órakor amerikai árverésre kerül 10 kép. A kiállítás utolsó napján, vasárnap d. u. 4 órakor nagy tombolajáték lesz több értékes képnyereményvel.

Zászlószentelés Máriaföldén. Mint Máriaföldéről írják, november 17-ikén lesz ott az ifjúsági egyesület zászlószentelési ünnepe. Az ünnep előestéjén az ifjúsági egyesület a zászlóanya Kreuter Mihályné tiszteletére lampionos szerenád ad.

Évtizedes jó hírnév fűződik a Zoltán-féle Csukamájolajhoz, amelyet semmi más nem pótol. Hangzatos dícséretnek ne tévesszenek meg senkit és ha Csukamájolajat kell adni a gyermeknek, csak a Zoltán-féle gondoljunk. Üvegje 2 korona Zoltán B. gyógyszer-tárában Budapest és a gyógyszer-tárakban.

Vasuti baleset. Tegnap este vasuti baleset történt Tamáslakánál. Az ottani első vágánynál ugyanis vágánytágulás következtében kiugrott a kezelő tehervonat mozdonya s egy-két kocsit kisiklott. Más baj azonban nem történt.

A Kephaldollai szerzett tapasztalatok. Gyógyszer-kincseink sorában nagy számban találunk mindenfajta készítményeket, a gyakorló-orvosok részéről azonban minden nap hallhatók panaszok, hogy a használatos gyógyszerek kellemetlen és káros mellék- és utóhatásokat keltenek. Nagyon fontos tehát az, hogy egy oly szerrel rendelkezünk, amelyről az elsőrangú szakemberek állapították meg, miszerint éppenséggel nem okoznak kellemetlen mellékhatásokat, ezen szer a Kephaldoll. Dr. Grote Ottó Godesberg-fürdő főorvosa írja a következőket: A Kephaldollal szerzett tapasztalataink kitűnőek, nem terheli meg a gyomrot és nem okoz semmiféle kellemetlen mellékhatásokat. Dr. Gerhäuser, München, a következőket írja: Az összes szerek közül, amelyek az utolsó 20 esztendőben állítottak elő, a Kephaldoll tartom a legjobbnak. Ezen készítmény minden tekintetben kitűnő és annak adagolásánál soha a legkisebb káros, vagy kellemetlen mellékhatást sem tapasztaltam. Dr. Irsay, Feleky, Noorden egyetemi tanárok kórházaiban és klinikáiban dr. Ludwig Ferdinánd ba-

ságra valló cikkeket és tanulmányt irt jelen-
tekenyebb szaklapokba, amelyek össze-
gyűjtve bizonyára vaskos köteteket ké-
peznének. Önálló művei közül kiemelkedik
Diesterweg műveinek fordítása és magya-
rázatokkal való ellátása, amely munkája
általános elismerésben részesült és nagy
elterjedésnek örvend. Mint tankönyvíró
is működött, amennyiben amellé, hogy
több könyvet átdolgozott és a helyi viszo-
nyokhoz alkalmazott, önálló művet is pro-
dukált.

Ezt a gazdag és értékes irodalmi mű-
ködést méltányolta a „Magyar Tudomá-
nyos Akadémia”, amidőn 1908-ban a ta-
nítók számára létesített 1000 koronás Wo-
diáner-jutalmat Bányainak juttatta. Ezt
a kitüntetést ünnepeitünknek ünnepele-
sen adta át az akadémia összülésein annak
elnöke, Berzeviczy Albert és üdvözítő be-
szédében elismeréssel hajolt meg a kiváló
tanító érdemei előtt. Ezen kitüntetés alkalmával becskereki kartársai is meleg
ünnepeletésben részesítették. Nemesak az
iskola és a szorosabban vett népoktatás
érzi az ő működésének jótékony befolyá-
sát, lelkes tevékenysége kihát a kultúra
minden ágazataira. A „Torontálvármegyei
Magyar Közművelődési Egyesületnek”

IDEGBÁNTALMAK

(NEURASTHENIA, HYSTERIA STB.) ELLEN

VILLANYOS VIZFÜRDŐK ALKALMAZATNÁK

Dr. HEINERMAN SANATORIUMÁBAN.

926 - x.34

Dr. Fraser Haris, Bartholow Pál stb. tanárok kórházaiban a Kephaldollal eszközölt vizsgálatok alapján szerzett tapasztalatok fényesen igazolják, hogy a Kephaldoll egy gyorsan ható, a hasonló irányú készítményeket lényegesen felülmúló gyógyító szer mindennemű fejfájás, zsába, ischias, rheumás fájdalmak, gyűszűinfluenza, tüdőgyulladás, tifusz, váltóláz, orbánc és más fertőző és hüléses bántalmak esetén. Két tablettát bevétele után azonnali javulás áll be és ha ezután óránként veszünk be egyet, rövid idő alatt teljes gyógyulás lép fel. A Kephaldoll minden gyógyszer-tárban kapható.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Mihályovits Péter gk. földbirtokos és Miloss Emilia gk. — Gara Imre ref. Máv. fékező és Muschong Borbála rk. — Ruzsits Miklós gk. napsz. és Momirski Zsófia gk. — Mirkov Miklós gk. és Baity Flóra gk. — Tóth Lajos rk. vendéglős és Schoffer Terézia rk. — Szimin Dusan gk. és Popov Darinka gk.

Születések: Feketics Péter rk. szabó, leány. — Benkőzi Sándor rk. tanító, leány. — Szabó Lajos rk. betűszedő, leány. — László Vilmos rk. Máv. váltókezelő, leány. — Dániel György rk. iroda segédítst, leány. — Jeszenszky Endre ág. ev. adótiszt, fiu. — Maximev Milán gk. papucses, fiu. — Funk Ferenc ág. ev. bádogos, fiu.

Halálozások: Gulyás János rk. 2 éves, hashártyalob. — Ábrahám Ilona rk. 36 éves, méhrák. — Rósa Béla rk. 63 éves kereskedő, szívhüdes. — Feigl Jozsef rk. 10 éves, szívbaj. — Szalay Jánosné rk. 25 éves, méhbaj. — Lingli Mihályné rk. 31 éves, tüdővész. — Ursó Béláné rk. 21 éves, rángögöres. — Mócik Géza rk. 14 hónapos, tüdőlob. — Vukov Dömötörné gk. 30 éves, tüdőlob. — Özv. Tabacski Demjenné gk. 80 éves, aggkór.

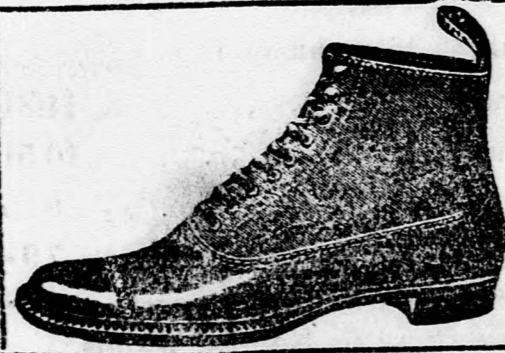
egyik alapítója volt s kezdetől fogva igazgató-tanácsának tagja. Az egyetbeli munkásságból kiválik a rabok oktatása, amelyet ő szervezett és vezet.

Ezekben adtam vázlatát Bányai Jakab törekvésekben és tettekben gazdag munkásságának. A tanítói pályán, — amelyen egyébként nem nagyon lelkesítheti az embert a nagyon is szűkös anyagi elismerés. — negyven éves működés anyyira nehéz és fárasztó, hogy egymagában véve is érdem; de így működni mint ő: fényes diadalt jelent s dícsőséget az egész tanítóságnak.

Nem is mulhatott el nyomtalanul az ilyen munkásság 40 éves fordulója, hanem mint ünneplők egyesülnek azon mindazon tényezők, akikre Bányai Jakab nagykiterjedésű működése hatással volt: első sorban volt tanítványai és kartársai, hogy ányujtsák neki a hála és elismerés pálmáját.

Most pedig, itt e helyen, ahol oly sokszor terjesztette szét lelkesítő eszméit, még csak azt kívánom, hogy: élvezze áldásos munkásságának legszebb gyümölcsét, mindenki tiszteletét és nagybecsülését még sokáig boldog meglepedésben.

Wégling István.

Ideiglenes üzlet-áthelyezés!

Cipőraktáromat november hó elején a
Közgazdasági Bank épületébe (Kinizsy-u.) helyeztem át ideiglenesen

jövő évi augusztus hó 1-éig, hol tovább is csak elsőrendű cipőket tartok raktáron. — Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását

tisztelettel **WEINBERGER K. cipőraktár.**

— **Egy népszerű.** A „Moll-féle sós-borszesz“ által a betegnek egy épp oly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik köszvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (d)

TAJEKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

November 11. A főzig bizottság név-e.

November 21., 22., 23. és 24. Nagybecskereki országos vásár.

Irodalom.

(*) A „Teozófia“ novemberi számában A Besant cikkét olvassuk „Holtpontra a vallás, tudomány és művészetben“ címmel. Wedgwood, az angol Teoz. Társulat vezetőjére, igen érdekesen fejtegeti a Ceremóniák értékét. Szerinte a ceremóniákra bizonyos fokig szükség van, csak arra kell ügyelnünk, hogy üres formalizmussá ne váljanak. Meg kell őket telíteni tartalommal s akkor tapasztalni fogjuk pótolhatatlan értéküket a morális és spirituális fejlődésben. A könyvek rovata a teozófiai vonatkozású irodalomról hoz ismertetést, míg a gazdag Hírvót a mozgalom jelentős eseményeiről számol be.

A Teozófia előfizetési ára egész évre 6 kor., félévre 3 kor. Kiadóhivatal Budapest, IV., Ferenciek-tere 4.

Sport.

× **A TAC. vívótanfolyama.** A Torontali Athletikai Club ma kezdte meg a szokásos őszi vívótanfolyamát a főgimnázium tornatermében. mint a club helyiségében. A vívótanfolyamot Christian Jenő, a főgimnázium jeles tornatanára, okleveles vívómester vezeti.

Törvényszék.

§ **Gyilkos testvér.** A testvérgyilkos Spariosu Lázár bűnyűjében tegnap délután hoztak ítéletet. Az esküdtek erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésben mondták bűnösnek a vádlottat, akit ennek alapján a bíróság 2 évi börtönrre, 5 évi hivatalvesztésre ítél és az összes perköltés megterítésére. A büntetésbe a vizsgálati fogságban eltöltött 3 hónapot és 15 napot kitöltöttnek számítanak. Az ítéletbe a vádlott belenyugodott. Ezzel az ügygel a novemberi esküdtzéki tárgyalások véget értek.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Monarchiánk és Szerbia. — Konfliktus készül. — A törökök szent háborút hirdetnek. — A bolgárok elfoglalták a csataldzsai hadállásokat. — Rémhírek Konstantinápolyból és Szalonikiból. — A szerbek elfoglalták Monasztirt. — A tőzsde.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mig a haretéren az események drámai gyorsasággal fejlődnek Törökország pusztulására, addig a másik oldalon Szerbia makacsodása folytán új konfliktus készül. Monarchiánk energikusan lép föl Szerbia adriai törekvései ellen s ha a szerbek nem fontolják meg a dolgot, újabb nagy baj lehet a Balkánon. Egyben egymásután jönnek a rémhírek Konstantinápolyból, hogy ott már megkezdődött a keresztény megszárlás s ha a hatalmak idejekorán akciába nem lépnek, borzalmas események történnek.

Mai jelentéseink a következők:

Monarchiánk és Szerbia. — Konfliktus készül.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: Mint a Vossische Zeitungnak Bécsből hiteles forrásból jelentik, mihielyt a monarchia követi kijelenti a szerb kormányának, hogy monarchiánk nem türi érdekeink megsértését, Németország és Olaszország követi azonnal hasonló kijelentést tesznek.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: a monarchia összes nagykövetei utasítást kaptak, hogy adják tudtul a hatalmak kormányainak, hogy **monarchiánk nem türi Szerbia tengeri aspirációit. A nagyköve-tek ezt tudtul is adták a hatalmak kormányainak, kérve, hogy ezt ők is közöljék Szerbiával.**

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból táviratozák: A szerb kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a szerb kormány nem fogad el olyan ajánlatot, mely azt célozza, hogy Szerbia ne az adriai, hanem az aegai tengeren keressen kikötőt.

Tanácskozások a királynál.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budai várpalotában ma több feltűnő kihallgatás volt a királynál, amelyek a balkáni helyzettel vannak összefüggésben s valóságos tanácskozás számba mennek. Így kora délelőtt Berchtold gróf közös külügyminisztert fogadta a király s ez a kihallgatás ötnegyed óra hosszat tartott. Délelőtt 11 órakor Auferberg hadügyminiszter volt a királynál hosszabb kihallgatáson, délután pedig Schemua Balázs vezérkari főnököt fogadja a király. Schemua kihallgatását különösen fontosnak tartják, mert Schemua tegnap Bécsben fogadta az albánok vezérét, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

A törökök szent háborút hirdetnek.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a sejk ül izlam utasította az összes török papokat, hogy menjenek a haretérre és hirdessenek szent háborút.

A bolgárok elfoglalták a csataldzsai hadállásokat.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a bolgár főhadiszállásról jelentik, **a bolgár hadsereg elfoglalta a törökök csataldzsai hadállásait. A törökök Konstantinápoly felé vonulnak vissza.**

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, **Drama közelében a bolgár és török hadsereg között véres harcok folynak.**

Rémhírek Konstantinápolyból és Szalonikiból.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Konstanzián át rémhírek érkeznek Konstantinápolyból. A hírek szerint Konstantinápolyban megkezdődött a keresztények megszárlása. A menekülő török katonák fölgyújtották Konstantinápoly északi városrészét Galatát s azokat a keresztényeket, akik nem tudtak elmenekülni, lemészárolják.

Egy másik jelentés szerint a konstantinápolyi keresztény lakosság a hadihajókra menekült. A hadihajók parancnokai elhatározták, hogy mihielyt Konstantinápolyban kitor a forrongás, megkezdik a város megszárlását.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szalonikiból jelentik, a menekülő törökök kibocsátották a börtönökből és fegyházakból a rabokat, akik irtózatossá megszárlást vittek véghez a keresztények és zsidók közt.

A szerbek elfoglalták Monasztirt.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A belgrádi „Tribuna“ távirata szerint a szerb sereg rövid harc után elfoglalta Monasztirt és bevonult a városba.

A tőzsde.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai tőzsdén a déli zár-lakor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 783, Osztrák Hitel 602, Koronajáradék 84.50, Jelzálog Hitelbank 412, Leszámitoló Bank 507, Hazai Bank 281, Magyar Bank 535.50, Rimamurányi 698, Salgótarjáni 710, Közuti Vasut 652, Villamos Vasut 367.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház a delegáció üléseinek befejezte után november 26-án ülést tart. Ezen az ülésen terjeszti be a kormány a választójogi törvényjavaslatot.

TŐZSDE.

(Arak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.81
Rozs (áprilisra)	10.51
Zab (áprilisra)	10.95
Tengeri (májusra)	7.94

Felelős szerkesztő: Somfai János.

SALVATOR kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenyél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Hapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Nyiltér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Házasság céljából

Keresek fivéremnek, aki 26 éves, könyvelő a Délvidék egyik nagy áruházában, jól nevelt, szolid izr. leányt, jobb kereskedő leányt, ahol benőülés lehetséges volna. — Szíves levelek „Jellem” jelige alatt Engel Jenő hirdetési irodájába Temesvár-Belváros kéretnek 1271-11

Alibunári járás főszolgabirájától.
2445—1912. szám. 1273—3.1

Pályázati hirdetmény

Végszentmihály községben üresedésbe jött szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni óhajtoakat, hogy szabvány szerűen felszerelt pályázati kérvényüket az alibunári főszolgabiróhoz címezve f. évi december hó 5-éig küldjék be.

Alibunár, 1912 november 4 én.

Radonics, főszolgabiró.

Semmi sem pótolhatja a
Bendalin

lejobb, folyékony kályhaezüsfestéket

Nem pattan le vörösre izzott kályháról sem, hanem kihűlésük után ismét szép ezütfényű marad.

■ Nem robban! ■
Használatban rendkívül kiadós.

Kapható: Prandell Rezső és Deutsch Márton fűszerke eskedésében Nagybecskerek.

Egyedüli gyárosok:
**Georg Benda
Lutz-Werke**
bronzfestékgyár, Wien, Traismauer N.Ö. Prag.

1172-207

Perjámosi járás főszolgabirájától.
3981/1912. sz. 1263—3.2

Pályázati hirdetmény

Sándorháza községben üresedésben lévő jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi december hó 1-ig hivatalomhoz címezve annnyival inkább adják be, mert az elkésletten érkezett vagy kéllően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés a községtől 620 kor.
2. 329 mm. buza
3. 1205 mm. kukorica.
4. 20° m. tűzifa.
5. Utátalány 50 kor.
6. Gyertyaatalány 18 kor.
7. Állami kiegészítés 530 kor.

Perjámos, 1912. évi október hó 31.

Dr. Sal, főszolgabiró.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a (1134[1] 62)

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérünk, mivel sok hásonzalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **RETHY** név.

1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félet fogadjanak el!

Téli eltevéésre

alkalmas

hópehely és rózsaburgonyát

már 60 kg.-nál házhoz szállítva, ajánl

Özv. Guttman Jakabné és fiai.

Telefon 96. szám.

Rendelések „a fehér macskához” címzett üzletben is felvételnek. 1260—3.1

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

!! Aki egyszer próbálta, többé mászt nem vesz. !!

Ugyiszintén fiu **Sweater** mindenféle szín- és leány és nagyságban.

Wehner György

férfi és női divatáru cég, Nagybecskerek.

„SPERBER” AUTOMOBILOK

a legjobbak,

a legtartósabbak és

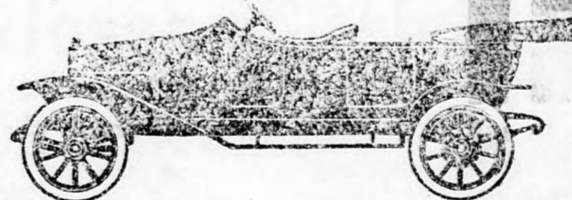
a legolcsóbbak.

847-x 26

6—18 Hp. 30—75 km. óránként.

2, 3, 4, 5 és 6 üléses kocsik.

Zajtalan járás.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgál a „Norddeutsche Automobil-Werke” vezérképviselője Temes-, Torontál-, Bácsbodrog- és Krassószörény megyékben

IFJ. PERISICS ZOLTÁN, NAGYBECSKEREK.

Meghívó.

A Nagybecskereken székelő

Nagybecskereki Takaré- és Előlegegylet mint r.-t.

t. c. részvényesei az 1912. november 21-én d. u. 3 órakor az intézet székházában (Hunyadi-utca) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel tiszteletteljesen meghívotnak.

Tárgysorozat:

1258—3.2

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az intézet felszámolása feletti határozathozatal.
3. Felszámolók választása.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtoják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében az intézet pénztáránál nyolc nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni, a letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

A torontáli helyiérdekű vasut r.-t. elsőbbségi kölcsönkötvényeinek 1912 október 16-án tartott XV-ik sorsolásánál kihuzott számok jegyzéke:

1 darab 10.000 koronás
15070.

26 darab 2000 koronás.

10217 10355 10372 10377 10474 10573 10649
10749 10762 10767 10773 11059 11068 11070
11231 11270 11280 11290 11379 11380 11467
11918 12043 12314 12319 12405

34 darab 1000 koronás.

5223 5282 5289 5301 5428 5486 5494 5614
5722 5762 5959 6038 6066 6269 6380 6380
6390 6391 6392 6393 6395 6396 6403 6597
6599 6684 6748 6887 7127 7285 7295 7582
7825 8126 8193

36 darab 200 koronás.

49 52 60 78 94 124 174 177, 180 237 240 241
257 290 293 294 295 296 345 446 463 586 598
599 663 778 783 785 787 788 1041 1427 1667
1698 1958 2870.

A torontáli helyiérdekű vasutak r.-t. 1912 június hó 14-én tartott közgyűlésén hozott határozat alapján 1912. október hó 16-án következő elsőbbségi részvények sorsoltattak ki:

465 darab I-ső kiboosátású részvény.

25 131 136 159 180 191 193 194 204 249
278 314 346 362 368 425 438 456 495 521 544
619 624 716 723 759 761 762 763 833 841
859 877 880 934 1011 1019 1060 1119 1138
1152 1206 1236 1258 1289 1299 1316 1324 1345
1384 1403 1442 1443 1495 1576 1589 1610
1617 1642 1652 1668 1677 1685 1692 1804
1916 1945 1953 1990 2096 2127 2131 2136
2177 2248 2249 2289 2313 2415 2441 2477
2583 2584 2588 2609 2623 2652 2695 2697
2764 2768 2772 2789 2800 2809 2832 2853
2917 3002 3007 3059 3117 3174 3206 3270
3276 3284 3286 3289 3297 3357 3359 3394
3419 3428 3434 3437 3468 3541 3609 3640
3645 3657 3664 3698 3737 3776 3778 3801
3828 3857 3860 3869 3873 3918 3988 4026
4070 4075 4103 4127 4143 4157 4171 4189

4209 4225 4248 4318 4357 4385 4440 4452
4445 4475 4496 4557 4620 4661 4682 4688
4712 4776 4783 4909 4922 4932 4992 5035
5054 5109 5165 5242 5257 5262 5293 5311
5341 5383 5423 5463 5510 5542 5551 5652
5692 5697 5701 5724 5742 5765 5771 5786
5791 5793 5794 5815 5823 5882 5886 5904
5907 5940 6003 6011 6086 6113 6201 6270
6285 6349 6369 6389 6448 6466 6483 6489
6519 6525 6678 6749 6790 6855 6873 6878
6941 6967 6989 7045 7054 7056 7077 7125
7169 7185 7188 7244 7258 7326 7339 7423
7439 7512 7532 7554 7607 7617 7680 7770
7892 7904 7911 7945 7984 8021 8044 8060
8153 8155 8166 8243 8252 8344 8379 8400
8411 8423 8538 8596 8632 8634 8656 8685
2728 8746 8793 8903 8909 8977 8982 9003
9013 9039 9073 9141 9156 9167 9196 9228
9235 9371 9377 9410 9446 9474 9479 9488
9523 9589 9600 9631 9701 9865 9867 9882
9906 9926 10037 10064 10068 10153 10185
10205 10214 10226 10241 10290 10353 10509
10511 10517 10626 10642 10697 10701 10708
10727 10731 10770 10780 10798 10867 10877
10949 10957 10984 11003 11021 11056 11095
11135 11229 11242 11262 11314 11326 11370
11337 11470 11493 11507 11524 11595 11607
11608 11640 11643 11701 11765 11766 11775
11782 11792 11818 11852 11855 11892 11896
11897 11943 11945 11946 11988 12041 12058
12148 12158 12232 12246 12262 12325 12328
12374 12379 12410 12432 12437 12461 12479
12553 12585 12586 12587 12607 12674 12746
12777 12824 12839 12861 12883 12895 12908
12949 12953 12978 13004 13009 13092 13110
13127 13182 13272 13315 13354 13370 13454
13508 13543 13585 13602 13634 13648 13654
13688 13694 13708 13710 13715 13785 13808
13854 13860 13883 13887 13904 13959 13969
14020 14141 14167 14208 14243 14266 14313
14355 14384 14403 14425 14508 14576 14598
14625 14661 14672 14679 14716 14728 14841
14859 14892 14934 14942 14944 14950

15 darab II-od kiboosátású részvény.

15006 15009 15021 15086 15116 15158 15182
15185 15324 15335 15372 15408 15454 15475
15490.

169 darab III-ad kiboosátású részvény.

15502 15512 15535 15547 15551 15561 15580
15585 15592 15605 15659 15689 15700 15720

15745 15746 15749 15789 15797 15805 15812
15826 15819 15878 15904 15951 15980 15981
16078 16087 16095 16136 16167 16190 16198
16218 16219 16230 16272 6288 16333 16337
16360 16361 16362 16370 16373 16402 16411
16444 16452 16487 16496 16542 16559 16570
16615 16617 16618 16688 16699 16700 16735
16849 16885 16941 16947 16984 16985 16986
17002 17011 17026 17108 17141 17168 17366
17439 17465 17467 17532 17559 17608 17664
17674 17737 17779 17887 17888 18117 18147 18240
18289 18305 18322 18370 18458 18462 18467
18498 18549 18578 18584 18663 18746 18801
18805 18812 18814 18838 18846 18849 18866
18983 19022 19080 19142 19168 19196 19201
19283 19352 19357 19363 19369 19435 19440
19467 19544 19583 19593 19604 19631 19720
19791 19804 19834 19838 19841 19843 19849
19857 19878 19884 19954 19966 19994 20046
20051 20058 20222 20304 20332 20405 20464
20468 20561 20570 20593 20691 20694 20714
20737 20843 20928 20961 20970 20982 20990.

Ezen kisorsolt elsőbbségi részvények Budapesten a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál már most egyenként 200 korona értékkel beváltatnak. A beváltásnál a részvényeknek az 1912. évtől kezdődő szelvényekkel ellátva kell lenni, 1911. évig bezárólag a még be nem váltott szelvények a tulajdonos által visszatartandók, mert azok később szintén be fognak váltatni.

Német urileány

házi kisasszonynak, társalkodónőnek ajánlkozik előkelő uri házba. — A háztartásban, varrásban és kézimunkákban teljes jártassággal bír. —

Szíves ajánlatok „Uideki 24” jel-
— igére a kiadóba kérelmek. —

1270-1.1

BENÓ TESTVÉREK

EZEGŐTT KOKITS A. F.

NAGYBECSKEREK

ALAPÍTÁSI ÉV 1870. „A PIGGANÓHOZ” TELEFON-SZ. 201.

Ajánlják:

Külön cipő-osztályban:

mindenféle cipőárakat a legjobb minőségben. Sárpicők (Galochni), „Torontáli strapacipők“.

Külön férfi divatcikk osztályban:

gallér, kézelő, fehérnemű és a legszebb „magánkötők“.

Külön rövid és női divatcikk osztályban:

Robespierresgallér, divatgombok, „kötött téli sportsapkák“.

Külön játékaru osztályban:

mindenféle ajándéktárgyak, állandó játékszerkiállítás.

Kerületi munkásbiztosító pénztár Nagybecskerekén.

18228/9.2. sz. 1261-3.3

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága az Országos pénztár igazgatóságának 61108/1912. sz. alatt kelt szervezést jóváhagyó határozata alapján pályázatot hirdet:

egy 2000 kor. fizetéssel és 630 kor. lakbérrel javadalmazott **segédfogalmazói**;

egy 2000 kor. fizetéssel és 630 kor. lakbérrel javadalmazott **irodatiszti**;

egy 2000 kor. fizetéssel és 630 kor. lakbérrel javadalmazott **számellenőri**;

egy 1400 kor. fizetéssel és 560 kor. lakbérrel javadalmazott **irodasegéd-tiszti**;

egy 1600 kor. fizetéssel és 560 kor. lakbérrel javadalmazott **I. oszt. belsejogalkalmi kezelőtiszti**;

három egyenként 1100 kor. fizetéssel és 420 kor. lakbérrel javadalmazott **II. oszt. belsejogalkalmi kezelőtiszti**;

egy a központi orvosi rendelőintézet mellé rendszeresített 800 kor. fizetéssel és 350 kor. lakbérrel javadalmazott **III. oszt. belsejogalkalmi kezelőtiszti**;

egy 1600 kor. fizetéssel és 560 kor. lakbérrel javadalmazott **I. oszt. külszejogalkalmi kezelőtiszti** üzemellenőri;

egy 1100 kor. fizetéssel és 420 kor. lakbérrel javadalmazott **II. oszt. külszejogalkalmi kezelőtiszti**;

továbbá előléptetés folytán esetleg megüresedő:

kettő, egyenként 1400 kor. fizetéssel és 560 kor. lakbérrel javadalmazott **számtiszti**;

kettő, 1100 kor. fizetéssel és 420 kor. lakbérrel javadalmazott **II. oszt. belsejogalkalmi kezelőtiszti**;

négy 800 kor. fizetéssel és 350 kor. lakbérrel javadalmazott **III. oszt. belsejogalkalmi kezelőtiszti**;

egy 1100 kor. fizetéssel és 420 kor. lakbérrel javadalmazott **II. oszt. külszejogalkalmi kezelőtiszti**;

egy 800 kor. fizetéssel és 350 kor. lakbérrel javadalmazott **III. oszt. külszejogalkalmi kezelőtiszti állásra.**

Pályázati határidő, jelen pályázati hirdetménynek a Munkásbiztosítási Közlönyben való első megjelenésétől számított 15-ik nap déli 12 órája.

A pályázók sajátkezűleg írt és aláírt kérvényükben az itt kiírt állások közül megjelölni tartoznak azt az állást, vagy alternative azon állásokat, amelyet, illetve amelyek egyikét elnyerni óhajtják. A pályázók a kérvényhez iskolai képzettségüket, életkorukat és magyar állampolgárságukat igazoló bizonyítványt csatolni kötelesek, megjelvezvén, hogy a pénztár szolgálatában csak teljes koru (nagykorúsított) de 40 évvel nem idősebb egyének alkalmazhatók. Azokra, akik már a pénztár szolgálatában állanak, a 40 éves korhatár alól a pénztár igazgatóságának előterjesztésére az Országos pénztár igazgatósága által is támogatott előterjesztésére a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal felmentvényt adhat.

Kötelesek a pályázók, továbbá hatósági vagy pénztári főorvos bizonyítványával igazolni, hogy teljesen egészségesek.

A segédfogalmazói állásra pályázók közül előnyben részesülhetnek azok, akik jogvégzettséggel rendelkeznek. A számellenőri, számtiszti és irodatiszti állásokra középiskolai (gimnáziumi, reáliskolai, felsőkereskedelmi iskolai stb.) értségi vagy ezzel egyenrangú középiskolai végbizonyítvány. Az irodasegéd-tiszti és belsejogalkalmi kezelőtiszti állásokra pályázóktól négy középiskolai (gimnáziumi, reál, polgári iskola) osztály elvégzését igazoló bizonyítvány. Egyenlő képesítés mellett előnyben részesítetnek azok, akik a nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztárnál vagy valamely kerületi munkásbiztosító pénztárnál már szolgálatban állottak.

Az ujonnan megválasztott tisztviselők egy évi próbaszolgálatot tartoznak teljesíteni és csak akkor véglegesíthetők, ha az Országos pénztár által rendszeresített szakvizsgát sikerrel letették.

Ha a megválasztott esetleg nem magyarul tudó állampolgár, csőd vagy gondnokság alatt áll, nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerős bírói ítélettel elmarasztaltatott, hivatalvesztésre vagy politikai jogainak felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll, ezen esetek fennforgása az alkalmazást semmissé teszi s a netán tévesen alkalmazott a penztárral szemben a szolgálati viszony azonnali megszüntetéséből kifolyólag semmiféle igényt nem emelhet.

A megválasztottak a nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár mindenkor ér-

vényben lévő szolgálati, fegyelmi- és illetmény szabályzatát magukra nézve kötelezőnek elismerni, a nyugdíjintézet köteleke pedig belépni tartoznak.

A megválasztottak az állást azonnal elfoglalni tartoznak. A pályázati kérvények a pénztár igazgatóságához címezve a hivatalos órák alatt a kezelőirodában nyújtandók be.

Nagybecskerek, 1912. évi november 6-án.

Godányi Zoltán s. k., Fenyves Izsó s. k., igazgató. elnök.

Segédjegyzőnek

ajánkozik okleveles, idősebb, nőtlen, a megyénkben használt nyelveket beszélő, józan és munkás egyén. Használhatósága tudatában bármily hosszú próbaidőt is elfogad.

Ajánlatokat „Segédjegyző” cím alatt a kiadóhivatal továbbítja.

1264-43

NŐI KALAPOK

A LEGDIVATOSABBAK ÉS LEGSZEBBEK

JÓNÁSZ BERTALANNÁL.

1-13-10.5

Az őszi és téli idényre legújabb modellek után elegáns, sikkes

női és gyermek ruhákat

készít jutányos árak mellett

WEHNER ANNA

női divatterme

Nagybecskerek,

Kinizsi-utca, a Club-kávéházzal szemben. 31-x.45

Órajavitások három évi jótállás mellett

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy helyben a Hunyadi-utcában 22 év óta fennálló **Grünzweig H. cég** ékszer üzletét megvettem és azt

Grünzweig H. utóda

Schwáb Albert

törv. bej. cég alatt tovább vezetem.

Dus raktárt tartok mindenféle ékszerek és órákban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Grünzweig H. utóda

SCHWÁB ALBERT, órás és ékszerész NAGYBECSKEREK.

Órajavitások három évi jótállás mellett

905-30.30

Háztartási cikkek

Naphthala	kilója	-60 K
Sodablorbona		-60
Timsó		-60
Rizsliszt		-80
Chlormész		-36
Zsírzsóda		-48
Mosószóda		-16
Szalmiaksó		120
Borax		1-
Kovarpor		4-
Foltbenzín	literje	-60
Finom sesamolaj		180
Finom rum		320
Szpiritusz		240
Finom liküenörök		2-
Magyar gyógycognac		5-
Orosz tea	dekája	-12, -20, -24
Finom szegedi paprika	kilója: édes 5- K, félédes 4- K, gulyás 360 K.	

Cipőkrém, fekete és sárga, 1/4 kiló 60 fillér, 1/2 kiló 120 korona, 1 kiló 240 korona.

Lakkok, festékek, brunolin, fémtisztítók s egyéb háztartási cikkek kaphatók

Kovács Sándor drogériájában
Nagybecskerekén.

Telefonsz. 43. 1176-11.2 Telefonsz. 43.

A Fonciére

Pesti biztosító intézet

nagybecskereki főügynöksége

fizetéses

gyakornokot keres.

1267-33

Vegyeskereskedés

Beodra községben házzal vagy anélkül kedvező fizetési feltételek mellett

eladó.

Szerb nyelv ismerete szükséges.

Bővebbet: Steiner Márk, Beodra.

1283-23

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarósebb folytonégyő.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázölés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésben az arany kaszához
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.
1020-x.50

Alkalmi vétel

rövidárak, fehér- és szövöttárakban, női és férfi divatcikkekben.

Jónász Bertalan.

213-10.5

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dohoz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatású, legmagasabb gyomor és emésztőrendszeri, gyomorújs és gyomorfű, rösvét székrekedés, májbetegség, vérértelenség és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jóles háziápolás érvényes és mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2 —
Hamisítások törvényileg büntetettek.

MOLL-FELE

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg címeti és a A. Moll feliratu ónozzattal van zárva.

Moll-féle sóboroszesz nev-tesen min: fájdasom csillapító bedrzsólesi szer kösavány, csusz és mochtűs egyéb következményeinél legismertebbnszszor

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszéküldés
Moll A. gyógysz. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendés-knaponta postautánvét mellett teljesítetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyetel ellátott készítményeket kérni.

Ismét megnyitott az Enyveshát

régi helyen, a Közgazdasági bank épületében, Daun vaskereskedésével szemben.

12 drb kiskép — 70 kor.
12 drb térdkép — 120 kor.
12 drb levelezőlap 2 — kor.
12 drb vizitkép — 250 kor.

Mivel a fényképezés villanyvilágítás mellett történik, felvételek ugy este, mint borult időben eszközölhetnek.

A képek harmadnap átvehetők.

1164—20 19

OLLA
GUMMI
2 évi jóállás minden drb-á
Ára 4, 6 és 8 K.
Mintagyűjtőmennyek 12 drb válogatva 5 K.

OLLA
GUMMI
2 00 orvos mint a legmegbízhatóbb ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerárban a jobb drogériákban. Érdemes kipróbálni. Kapható minden OLLA Gummigyár, Wien II. 999. 67.

Kapható: Czikajlo László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában. 822-100 85

Ujdonság! Törv. védve. Styria-Universal-kötőgép.

mindegyik nem ü fonál-összegű kötéshoz.
Styria-kötőgép Gyár 104.
A gép az ingyen. 0. 60. áras. Beszélgetés és. — Képzés-ök keresztetnek.

1123—25 7

Zwei geübte Zwicker

welche selbstständig an Zwickmaschinen schon gearbeitet haben, ferner

Solen- u. Brandsolen-Stanzer,

ebenso auch geübte Stepperinen finden sofortige Aufnahme.

Offerte sind zu richten an die Schuhfabrik

Armin Frommer, Temesvár.
1265—2 2

Alapított 1874.

Első nagybecskereki sarkó és kőfaragó üzlet és szobrász műterem

TUNNER ALAJOS cég, acad. szobrász és kőfaragómester

ajánlja dusan felszerelt sarkóraktárát hazai és külföldi kőfajokban kivitelezve. A siremlékek művészi kivitelben, helybeli műtermemben készülnek és állandóan nagy választékban raktáromon tartom.

Modelket és vázlatokat művészies szobrászati munkálatokról és díszemlékekről készítenek és ezekkel gyorsan szolgálhatok.

Vállalom a kőfaragó szakba vágó összes munkákat, a temetőben elhelyezett régi sarkók tatarozását.

Raktárom tartok különféle burkoló lapokat, épület köveket, vízszűrő köveket, köszőrüköveket stb.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás.

CLIMAX

nyerszájmotörök és lokomobillák 3-70 HP.
Közgazdasági nyerszájmotörök 15-150 le.
:: erőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemkölség leörönken 1-2 fill. Állandóan zavartalan üzemi — Pénzügyori felügyelet nélkül! Egy szerű kezelés! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árakok díjmentesen.

BACHRICH és TÁRSA

betéti társaság
Budapest, VI. Váci-körut 59. szám.

318—26 18

OH JAJI KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉLJEN!

és elnyálkásodás ellen 1095-26.6
gyors és biztos hatásuak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K.
Próbadohoz 50 fillér.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és széküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható Nagybecskereken: Czikajlo László, Kollarich Gábor, Losonczy Lehel, Nikolics Emil, Vági Sándor gyógytárakban és Melkuhn Dezső drogeriájában. Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógytárában.

Az „eredeti Melichar“ vetőgépek, a „Bächer“ ekék és gazdasági eszközök

ezideig mindenütt a legjobban beváltak.

Bizonyítja ezt a torontálmezei gazdák által adott több ezer elismerő level.

Óvakodjunk tehát silány utánzatoktól!

Fontos! A haladó mezőgazdaság fokozott igényeinek óhajtok megmegfelelni, midőn a több évtizedeken át fennálló gazdasági gépzüldetem! lényegesen megnagyobbítva állandó mezőgazdasági gépkiallítás alakjában berendezve Nagybecskereken a Dungserszky palotába (közvetlen a nagyhid mellé áthelyeztem).

Telefon 70. **Eckstein Vilmos** gazdasági gépek és eszközök nagyraktára, **Nagybecskerek.** Telefon 70.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.